

## Nr 48.

Av herr **Lövgren**, *angående införande av olycksfallförsäkring för medlemmarna av riksdagen, landstingen m. fl. allmänna institutioner.*

Vårt demokratiska styrelsesystem har alltid tagit medborgarnas krafter och kunskaper i anspråk för samhällliga uppgifter av olika slag, uppgifter som i stor utsträckning utförts utan eller mot mycket ringa ekonomiskt vederlag. Detta utnyttjande av medborgarnas frivilliga arbetskraft har alldeles särskilt kommit att vidgas under de senaste årtiondena på grund av de mångahanda uppgifter på olika områden, som statsmakterna ålagt sig själva, kommuner, landsting m. fl. allmänna institutioner. Numera åtnjuta innehavarna av dylika förtroendeuppdrag av olika slag arvode för sitt uppdrag eller åtminstone ett blygsamt traktamente samt ersättning för resor, men på ett område äro de bortglömda och utlämnade åt det oblida ödet utan någon ersättning, nämligen ifråga om olycksfallsförsäkring. Staten har ålagt arbetsgivare här i landet att olycksfallsförsäkra sina arbetare och tjänstemän, samt sört för att dess egna fast anställda åtnjuta dylik försäkring, men totalt glömt att vidtaga en dylik försiktighetsåtgärd beträffande de mångtusende medborgare här i landet, som frivilligt offra sin arbetskraft i offentliga uppdrag av olika slag. Ett dylikt sakernas tillstånd synes under-tecknad utgöra en allvarlig brist och jag vill i anledning därav upptaga denna fråga till dryftande.

Vi kunna ta några hypotetiska exempel för att illustrera varthän frånavaron av olycksfallsförsäkring för medborgare som äro sysselsatta med något förtroendeuppdrag kan leda: En hemmansägare har t. ex. blivit vald till ledamot av en taxeringsnämnd. Under vägen från hemorten till den ort där taxeringsarbetet skall utföras råkar han cykla omkull och bryta ett ben, som för tre månader gör honom oduglig till allt arbete. Han är i sin egen-skap av taxeringsnämndsledamot icke att betrakta som arbetare enligt olycksfallsförsäkringslagens mening och erhåller alltså ingen ersättning.

En medborgare har valts till ledamot av stadsfullmäktige i sin hemstad och råkar under vägen till ett av dess sammanträden halka och ådraga sig en hjärnskakning, som gör honom arbetsoduglig under ett par månader. Han kan icke betraktas som arbetare enligt olycksfallsförsäkringslagens mening och erhåller ingen ersättning.

Skogsvårdsstyrelsen är t. ex. ute på en inspektionsresa och därvid skall man bl. a. ro över en sjö för att besiktiga en hyggesrensning. Under rodden över sjön kantrar farkosten och en tjänsteman vid skogsvårdsstyrelsen och en ledamot i styrelsen drunkna. Tjänstemannens änka och barn erhålla pension resp. uppfostringsbidrag enligt reglementets bestämmelser. Men

hemmansägaren-skogsvårdsstyrelseledamoten, som endast uppbär traktement för sitt uppdrag, har ingen dylik trygghet för sina efterlevande, ty han är icke arbetare enligt lagens mening.

Eller, det är en person som innehar flera uppdrag, t. ex. följande kombination: Han är journalist och som sådan försäkrad enligt lagen, han är vidare riksdagsman och som sådan stående utanför olycksfallsförsäkringslagen, och han är slutligen också medlem i en skogsvårdsstyrelse. Han erhåller kallelse till ett sammanträde i skogsvårdsstyrelsen och samtidigt träffar han överenskommelse om ett sammanträde med styrelsen för den tidning i vilken han är anställd. Under resa från Stockholm till hemorten råkar han ut för en olycka vid påstigningen av tåget och förlorar därvid ena armen. Olyckan anmäles till riksförsäkringsanstalten av skogsvårdsstyrelsen. Det blir avslag, enär han icke är arbetare enligt olycksfallsförsäkringslagens mening. Då anmäles olycksfallet till det bolag, där tidningen har sitt folk försäkrat. Det blir avslag med den motiveringen, att han vid tillfället icke var i tidningens arbete. Ett nytt försök göres och olyckan anmäles i hans egenskap av riksdagsman, då det ju rimligen kan sägas, att han icke skulle ha behövt företaga denna resa, om han icke på grund av sitt riksdagsmannauppdrag befunnit sig borta från hemorten. Denna gång blir det avslag med den motiveringen, att han vid tillfället ifråga dels icke var försäkrad och dels icke var ute i riksdagens ärenden. Vid prövningen i riksförsäkringsanstalten har man emellertid haft olika mening om huruvida en riksdagsman vore att anse som arbetare enligt lagens mening eller icke. Enligt de beräkningsgrunder som tillämpas vid beräkningen av invaliditet har han obestriddligen förlorat 75 procent av sin arbetsförmåga under det han var sysselsatt med arbete för annans räkning, men det blir ändock ett bleklagt nej, då han anhåller om ersättning enligt lagens bestämmelser. Försäkringsrådet konfirmerar de underordnade instansernas beslut.

De anförda fallen som säkerligen kunna ha sin motsvarighet i verkligheten tyda enligt min mening på en uppenbar brist i lagstiftningen. Ty lika naturligt som det är att bereda den som är sysselsatt i arbete för annans räkning ersättning vid skada genom olycksfall, lika naturligt bör det vara att en medborgare som, under utövandet av ett förtroendeuppdrag eller på väg från eller till detsamma drabbas av ett olycksfall, bör erhålla ersättning enligt ungefärligen samma grunder som gälla för dem som äro att betrakta som arbetare enligt den nuvarande olycksfallsförsäkringslagens mening.

Det är klart att det för kommuner, landsting och riksdag m. fl. institutioner kommer att medföra någon utgift att olycksfallsförsäkra medlemmarna i fullmäktigeinstitutionerna, nämnder, kommittéer, styrelser, förvaltningsutskott, landsting, riksdag o. s. v. men vi tro att denna utgift efter en utredning skall visa sig bli mycket måttlig. På grund av det ovan anförda och med hänsyn till de lidanden och förluster som frånvaron av olycksfallsförsäkring för ovannämnda områden kan vålla det allmännas förtroendemän och deras anhöriga, hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om allsidig och skyndsam utredning rörande möjligheterna att på ett betryggande sätt olycksfallsförsäkra medlemmarna av riksdagen, landstingen, stads- och kommunalfullmäktigeför-samlingarna, kyrkofullmäktige, vägfullmäktige, statliga och kommunala utredningskommittéer samt innehavare av offentliga förtroendeuppdrag av olika slag m. fl. som objek-tivt sett måste klassifieras såsom verksamma i det allmän-nas tjänst oberoende av om det med uppdraget är förenat ersättning eller icke.

Stockholm den 16 januari 1939.

*O. W. Lövgren.*